

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Αυγούστου 2002

για τη διενέργεια επιτηρήσεων για τη γρίπη των πτηνών σε πουλερικά και άγρια πτηνά στα κράτη μέλη

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 2982]

(2002/649/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την απόφαση 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 2001/572/ΕΚ ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 20,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στην οδηγία 92/40/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικών μέτρων για την καταπολέμηση της γρίπης των ορνίθων ⁽³⁾ δεν προβλέπεται τακτικός έλεγχος των σμηνών πουλερικών και αγρίων πτηνών, ώστε να εκτιμάται η πιθανή παρουσία ασθένειας.
- (2) Η πείρα έδειξε ότι ορισμένα στελέχη του ιού της γρίπης των πτηνών, τα οποία δεν καλύπτονται προς το παρόν από τα μέτρα ελέγχου της οδηγίας, έχουν την ικανότητα να μεταλλάσσονται σε υψηλώς παθογόνα στελέχη αφού κυκλοφορήσουν στον πληθυσμό των πουλερικών για ορισμένο χρονικό διάστημα.
- (3) Η κατάσταση αυτή μπορεί να προκαλέσει υψηλή θνησιμότητα στα πουλερικά και σοβαρές οικονομικές ζημιές στη βιομηχανία πουλερικών, οι οποίες θα μπορούσαν να μειωθούν με την εφαρμογή ενός συστήματος ελέγχου στα κράτη μέλη το οποίο να καθιστά δυνατή την έγκαιρη ανίχνευση και τον έλεγχο τέτοιων προδρομικών στελεχών.
- (4) Η επιστημονική επιτροπή υγείας και καλής διαβίωσης των ζώων εξέδωσε γνώμη για τον ορισμό της γρίπης των πτηνών και τη χρησιμοποίηση εμβολιασμού κατά της γρίπης των πτηνών. Στην έκθεση αυτή συστήνεται να αλλάξει ο ορισμός για τη γρίπη των πτηνών, ώστε να συμπεριληφθούν περισσότερα στελέχη για τα οποία ενδείκνυται κατάλληλα ορισμένα μέτρα εξάλειψης. Επιπλέον, πρέπει να πραγματοποιούνται επιτηρήσεις για να διαπιστώνεται η ισχυρή παρουσία τέτοιων στελεχών σε διάφορους πληθυσμούς πουλερικών. Έτσι θα καταστεί δυνατή η εκτίμηση του κόστους για τα τροποποιημένα μέτρα ελέγχου της ασθένειας.

- (5) Τον Νοέμβριο του 2001, η Επιτροπή διοργάνωσε συμπόσιο για την ετοιμότητα όσον αφορά πανδημίες γρίπης στον άνθρωπο. Υπογραμμίστηκε ότι πρέπει να πραγματοποιούνται επιτηρήσεις σε διάφορους πληθυσμούς ζώων ώστε να εκτιμάται καλύτερα ο ζωονοσογόνος αντίκτυπος τέτοιων μολύνσεων.
- (6) Τόσο η ζωονοσογόνος πτυχή όσο και οι επιπτώσεις στην υγεία των ζώων υπογραμμίζουν την ανάγκη διενέργειας επιτηρήσεων για τη γρίπη σε πληθυσμούς των ζώων.
- (7) Υπό το φως αυτών των επιτηρήσεων μπορεί να αποφασισθούν περαιτέρω εξελίξεις της κοινοτικής πολιτικής για τη γρίπη.
- (8) Το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς για τη γρίπη των πτηνών στο Weybridge καθόρισε κατευθυντήριες γραμμές για επιτηρήσεις, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση των προγραμμάτων που πρέπει να εφαρμοστούν στα κράτη μέλη.
- (9) Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν τα προγράμματά τους για έγκριση από την Επιτροπή, ώστε να καταστεί δυνατόν να χορηγηθεί από την Κοινότητα χρηματοδοτική στήριξη.
- (10) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής τροφικής αλυσίδας και υγείας των ζώων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν για έγκριση στην Επιτροπή έως τις 15 Οκτωβρίου 2002 σχέδια για τη διενέργεια επιτηρήσεων για τη γρίπη των πτηνών σε πουλερικά και άγρια πτηνά σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζονται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Η κοινοτική χρηματοδοτική συμβολή στα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 1 ανέρχεται σε ποσοστό 50 % των δαπανών που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη για δειγματοληψία και ανάλυση δειγμάτων μέχρι ανωτάτου ποσού 500 000 ευρώ για το σύνολο των κρατών μελών.

⁽¹⁾ ΕΕ L 224 της 18.8.1990, σ. 19.⁽²⁾ ΕΕ L 203 της 28.7.2001, σ. 16.⁽³⁾ ΕΕ L 167 της 22.6.1992, σ. 1.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 5 Αυγούστου 2002.

Για την Επιτροπή
David BYRNE
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προγράμματα επιτήρησης της γρίπης των πτηνών σε πουλερικά και άγρια πτηνά που πρέπει να διενεργηθεί στα κράτη μέλη το 2002/2003

ΣΤΟΧΟΙ

1. Να πραγματοποιηθεί μία αρχική ανίχνευση μολύνσεων από τον ιό της γρίπης των πτηνών υποτύπων H5 και H7 σε διάφορα είδη πουλερικών ως προδρομική μελέτη για ενδεχόμενο έλεγχο σε επίπεδο ΕΕ.
2. Συμβολή σε μία μελέτη κόστους-οφέλους σε σχέση με την εξάλειψη όλων των υποτύπων H5 και H7, η οποία προβλέπεται μέσω της αλλαγής του ορισμού της γρίπης των πτηνών.
3. Διενέργεια προκαταρκτικής επιτήρησης για τη γρίπη των πτηνών σε άγρια πτηνά στα κράτη μέλη, και ιδιαίτερα σε αυτά τα οποία έχουν ήδη πραγματοποιήσει επαφές ή είναι έτοιμα να συνεργασθούν με ορνιθολογικές οργανώσεις ή άλλους φορείς. Σε μεταγενέστερη φάση, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε εφαρμογή μόνιμης επιτήρησης η οποία θα εξασφαλίζει έγκαιρο σύστημα προειδοποίησης για στελέχη τα οποία μπορούν να εισαχθούν στα πουλερικά από τα άγρια πτηνά.
4. Συμβολή στη γνώση των απειλών για την υγεία των ζώων από τα άγρια ζώα.
5. Να γίνουν αρχικά βήματα προς τη σύνδεση και ενσωμάτωση ανθρώπινων και κτηνιατρικών δικτύων για την επιτήρηση της γρίπης.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΕΡΕΥΝΕΣ ΣΕ ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΠΤΗΝΑ

- Η δοκιμή των δειγμάτων θα πραγματοποιείται σε εθνικά εργαστήρια αναφοράς στα κράτη μέλη και όλα τα αποτελέσματα (τόσο τα ορολογικά όσο και τα ιολογικά) θα αποστέλλονται στο κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς (ΚΕΑ) για παραβολή και για να εξασφαλίζεται η ροή των πληροφοριών. Το ΚΕΑ θα παρέχει τεχνική στήριξη και θα διατηρεί ευρύ απόθεμα διαγνωστικών αντιδραστηρίων.
- Όλοι οι απομονωθέντες ιοί ΑΙ θα υποβάλλονται στο ΚΕΑ. Οι ιοί του υποτύπου H5/H7 θα υπόκεινται σε συνήθεις δοκιμές χαρακτηρισμού (αλληλουχία νουκλεοτιδίων/IVPI) σύμφωνα με την οδηγία 92/40/ΕΟΚ.
- Σε μεταγενέστερο στάδιο, το ΚΕΑ θα παρέχει ειδικά πρωτόκολλα τα οποία θα συνοδεύουν την αποστολή υλικού στο ΚΕΑ και πίνακες για τη συλλογή δεδομένων της έρευνας.

A. Επιτηρήσεις των πουλερικών**A.1. Ανίχνευση των μολύνσεων από υπότυπους H5/H7 της γρίπης των πτηνών σε πουλερικά εκτός από τις πάπιες και τις χήνες**

- Οι πληθυσμοί από τους οποίους λαμβάνονται δείγματα πρέπει να αντικατοπτρίζουν τους κύριους ξενιστές από τα πουλερικά στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.
- Το μέγεθος των δειγμάτων προσαρμόζεται ανάλογα με την πυκνότητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων πουλερικών.
- Στην επιτήρηση μπορούν να συμπεριληφθούν οικόστυα πουλερικά.
- Οι ακόλουθες ομάδες πρέπει να συμπεριληφθούν ιδανικά ως κατάλληλες στις μελέτες οροεπιπολασμού: γαλοπούλες προς πάχυνση, κοτόπουλα και γαλοπούλες αναπαραγωγής, κοτόπουλα, φωτόκες όρνιθες (αν είναι διαθέσιμες σε σφαγεία), εκτρεφόμενα πτηνά για θηράματα, στρουθιονίδες.
- Τα κράτη μέλη που πρέπει να προβούν σε δειγματοληψία για ψευδοπανώλη ώστε να διατηρήσουν το καθεστώς τους ως χώρες απαλλαγμένες από ψευδοπανώλη και οι οποίες δεν εφαρμόζουν εμβολιασμό [απόφαση 94/327/ΕΚ της Επιτροπής⁽¹⁾] μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτά τα δείγματα από πουλερικά αναπαραγωγής για εξέταση για αντισώματα H5/H7.
- Στους αριθμούς των δειγμάτων που πρέπει να λαμβάνονται από τα είδη ξενιστές πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η ευπάθεια του είδους σε μολύνσεις από τον ιό Α της γρίπης, π.χ. θα πρέπει η εξέταση να εστιάζεται περισσότερο στις γαλοπούλες σε σύγκριση με τα κοτόπουλα πάχυνσης, όταν και τα δύο είδη είναι διαθέσιμα σε μια δεδομένη περιοχή.
- Πρέπει να συλλέγονται δείγματα αίματος από όλα τα είδη των πουλερικών για ορολογική εξέταση.
- Η δειγματοληψία πρέπει να πραγματοποιείται σε περιοχές των κρατών μελών, οι οποίες ιδανικά καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο π) της οδηγίας 64/432/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽²⁾ και οι οποίες έχουν επιλεγεί κατά προτίμηση λόγω υψηλής πυκνότητας πουλερικών, έτσι ώστε να μπορούν να θεωρούνται αντιπροσωπευτικές για όλο το κράτος μέλος, λαμβανομένων υπόψη:
 - α) του αριθμού των εκμεταλλεύσεων από τις οποίες πρέπει να ληφθούν δείγματα. Ο αριθμός αυτός καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο εντοπισμός τουλάχιστον μίας από τις μολυνθείσες εκμεταλλεύσεις, αν ο επιπολασμός των εκμεταλλεύσεων που έχουν μολυνθεί είναι τουλάχιστον 5 %, με διάστημα εμπιστοσύνης 95 % (βλέπε τον πίνακα 1) και
 - β) του αριθμού των πτηνών που ελήφθησαν ως δείγμα από κάθε εκμετάλλευση, ο οποίος πρέπει να καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται 95 % πιθανότητα εντοπισμού τουλάχιστον ενός οροθετικού πτηνού αν τα οροθετικά πτηνά είναι ≥ 30 %.

⁽¹⁾ ΕΕ L 146 της 11.6.1994, σ. 17.⁽²⁾ ΕΕ 121 της 29.7.1964, σ. 1977/64.

- Τα δείγματα πρέπει να λαμβάνονται κατά προτίμηση από τα σφαγεία.
- Από κάθε εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνεται δείγμα πέντε έως δέκα πτηνών τα οποία υποβάλλονται σε δοκιμή.

Πίνακας 1: Αριθμός εκμεταλλεύσεων οι οποίες πρέπει να υποβληθούν σε δοκιμή σε κάθε επιλεγείσα περιοχή

Αριθμός εκμεταλλεύσεων στην περιοχή	Αριθμός εκμεταλλεύσεων από τις οποίες πρέπει να ληφθούν δείγματα
Έως 30	Όλες
31-50	35
51-80	42
81-250	53
> 250	60

A.2. Ανίχνευση μολύνσεων από τους υποτύπους H5/H7 σε εκμεταλλεύσεις με πάπιες και χήνες

- Από πάπιες και χήνες (κατά προτίμηση από πτηνά τα οποία εκτρέφονται στο ύπαιθρο), λαμβάνονται επιχρίσματα κλοάκης ή δείγματα κοπράνων για ορολογική εξέταση.
- Αντί των ιολογικών εξετάσεων είναι δυνατό να γίνουν ορολογικές εξετάσεις, όπως προσδιορίζεται στο Α.1, και σε πάπιες και χήνες, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τοπικούς παράγοντες (π.χ. μεθόδους παραγωγής) και από τη διαθεσιμότητα κατάλληλων δοκιμών.
- Όπου είναι σκόπιμο, η δειγματοληψία πρέπει να προσαρμόζεται σε καθορισμένες περιόδους, όταν η παρουσία άλλων πουλερικών ξενιστών μπορεί να αποτελεί μεγαλύτερο κίνδυνο για την εισαγωγή της ασθένειας.
- Λαμβανομένου υπόψη του συνολικού αριθμού των εκμεταλλεύσεων εκτροφής πουλερικών στη σχετική περιοχή, το μέγεθος του δείγματος πρέπει να καθορίζεται έτσι ώστε να διασφαλίζεται ο εντοπισμός τουλάχιστον μίας από τις μολυσμένες εκμεταλλεύσεις, αν ο επιπολασμός των μολυσμένων εκμεταλλεύσεων είναι τουλάχιστον 5 %, με διάστημα εμπιστοσύνης 95 % σύμφωνα με τον πίνακα 1.
- Τα δείγματα για την ιολογική ή ορολογική εξέταση πρέπει να λαμβάνονται κατά προτίμηση από το σφαγείο κάθε επιλεγείσας εκμετάλλευσης ως εξής:
 - δέκα επιχρίσματα κλοάκης για ιολογική εξέταση, τα οποία μπορούν να υποβληθούν σε δοκιμή ως σύνολα πέντε δειγμάτων
 - πέντε έως δέκα δείγματα αίματος σε περίπτωση ορολογικής δοκιμής.

B. Έρευνα για γρίπη των πτηνών σε άγρια πτηνά

B.1. Σχεδιασμός της έρευνας και εφαρμογή

Είναι αναγκαίες οι διασυνδέσεις με ινστιτούτα διατήρησης/παρατήρησης πουλιών και με σταθμούς κωδωνισμού. Η δειγματοληψία θα διενεργείται προφανώς καλύτερα από το προσωπικό αυτών των ομάδων/σταθμών. Επίσης είναι δυνατή η συνεργασία με κυνηγούς για την απόκτηση δειγμάτων από πουλιά θηράματα.

B.2. Διαδικασίες δειγματοληψίας

- Πρέπει να λαμβάνονται επιχρίσματα κλοάκης για ιολογική εξέταση. Τα υψηλότερα ποσοστά επιτυχίας μπορεί να τα παρέχουν είδη ξενιστές με υψηλή ευπάθεια και αυξημένη επαφή με πουλερικά (π.χ. πάπιες Mallard) καθώς και τα πουλιά «ενός έτους» το φθινόπωρο.
- Η ιδανική κατανομή ανάμεσα στα διάφορα είδη θα πρέπει να έχει ως εξής:
 - 70 % νηκτικά πτηνά,
 - 20 % ελόβια πτηνά,
 - 10 % άλλα ελεύθερα πτηνά.
- Πρέπει να λαμβάνονται επιχρίσματα που περιέχουν κόπρανα ή νωπά κόπρανα που έχουν συλλεγεί με προσοχή από άγρια πτηνά (τα οποία έχουν παγιδευτεί, έχουν κυνηγηθεί ή έχουν βρεθεί πρόσφατα νεκρά).
- Είναι δυνατή η ομαδοποίηση μέχρι πέντε δειγμάτων από το ίδιο είδος.

Γ. Εργαστηριακή δοκιμασία

Οι ορολογικές δοκιμές πρέπει να διενεργούνται με δοκιμή αναστολής της αιμοσυγκόλλησης σύμφωνα με την οδηγία 92/40/ΕΟΚ με τη χρησιμοποίηση προσδιορισμένων στελεχών τα οποία προμηθεύει το κοινοτικό εργαστήριο αναφοράς:

H5

- a) Αρχική δοκιμή με τη χρήση Turkey/Ontario/7732/66 (H5N9).
- β) Δοκιμή όλων των θετικών δειγμάτων με Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2) για την εξάλειψη του αντισώματος διασταυρούμενης αντίδρασης N9.

H7

α) Αρχική δοκιμή με τη χρήση Turkey/England/647/77 (H7N7).

β) Δοκιμή όλων των θετικών δειγμάτων με African Starling/983/79 (H7N1) για την εξάλειψη του αντισώματος διασταυρούμενης αντίδρασης N7.

Ωστόσο, για αρχική ανίχνευση μπορούν να χρησιμοποιούνται εναλλακτικές έγκυρες δοκιμασίες για τις δοκιμές δειγμάτων πουλερικών.
